

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

ČŠIB-1479/21-B

Název	Střední škola grafická Brno, příspěvková organizace
Sídlo	Šmahova 110, 627 00 Brno
E-mail	sekretariat@ssgbrno.cz
IČ	00226467
Identifikátor	600013910
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Petr Veselý
Zřizovatel	Jihomoravský kraj
Místo inspekční činnosti	Brno - Šmahova 364/110 a Kudelova 1854/6
Termín inspekční činnosti	10. 11. 2021 – 12. 11. 2021, 15. 11. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední škola grafická Brno, příspěvková organizace (dále škola), vykonává činnost střední školy a školní jídelny – výdejny. Poskytuje vzdělávání v osmi oborech vzdělání, a to: 34-41-M/01 Polygrafie, 34-42-M/01 Obalová technika, 34-52-L/01 Tiskař na polygrafických strojích, 34-53-L/01 Reprodukční grafik pro média, 34-57-L/01 Technik dokončovacího zpracování tiskovin (maturitní obory), 34-52-H/01 Tiskař na polygrafických strojích, 34-53-H/01 Reprodukční grafik, 34-57-H/01 Knihař (zkrácené studium – obory s vyučným listem). Škola realizuje vzdělávání podle platných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP) vydaných pro jednotlivé obory vzdělání. Od poslední inspekční činnosti počet žáků vzrostl k 30. 9. 2021 na 440.

Škola v době inspekční činnosti vzdělávala 30 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), pro jednoho z nich vypracovala individuální vzdělávací plán (dále IVP).

Místa poskytovaného vzdělávání jsou na ulici Kudelova v Brně a část je realizována na ulici Šmahova v Brně. Žáci konají odbornou praxi také ve firmách (u sociálních partnerů), se kterými škola uzavírá smluvní vztah.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má zpracovaný plán svého rozvoje na období 2017 – 2021, který vychází z priorit a specifických cílů zohledňujících profil absolventa a možnosti jeho uplatnění v praxi. Na zpracovanou koncepční strategii navazuje i průběžně aktualizovaný Školní akční plán rozvoje vzdělávání, ve kterém jsou podrobně zpracovány postupy k dosažení stanovených cílů inovovaných ředitelem. Škola postupně naplňuje stanovené priority svého rozvoje, ale s určitými nedostatky zejména v průběhu teoretického vzdělávání.

Ředitel je na vedoucím pracovním místě druhým školním rokem a v rámci pedagogického vedení školy účelně delegoval kompetence a odpovědnost za konkrétní úkoly na další pracovníky, zejména na své zástupkyně. Poradními orgány ředitele školy jsou pedagogická rada, tři předmětové komise v teoretickém vyučování a dvě oborové komise v praktickém vyučování, dále je to studentský parlament založený ředitelem po nástupu do funkce. Systém komunikace a předávání informací je funkční, založený zejména na osobním kontaktu, setkávání na pravidelných poradách a elektronické komunikaci. S pedagogickou radou projednává ředitel školy organizační záležitosti a zásadní úkoly zaměřené na další rozvoj školy, vyhodnocuje splnění zadaných úkolů a spolu se svými zástupci předává souhrnné informace z realizovaných kontrol. Činnost studentského parlamentu přispívá k otevřené komunikaci žáků s vedením školy i pedagogy. Vytváří dobré podmínky pro aktivní spolupráci žáků při předkládání námětů, řešení případných problémů i organizování různých školních aktivit. Ke zlepšování klimatu ve škole také účinně přispěla přijímaná opatření na základě evaluačních dotazníků zaměřených na klima a spolupráci, které jsou pravidelně předkládané pedagogům i žákům.

Kontrolní a hospitační činnosti probíhají podle plánu, ale bez vyhodnocení zjištění a vyvození závěrů, což snižuje efektivitu a reálný dopad na kvalitu vzdělávání. Vzájemné hospitace jsou realizovány spíše formálním způsobem bez pozitivního dopadu do průběhu vyučování. Začínajícím pedagogům je poskytována dostatečná podpora zkušenějších kolegů realizací v tzv. „Dvouleté akademii“ s praktickým dopadem do výuky.

Vedení školy vytváří odpovídající podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP). Účastí v dalším vzdělávání jsou prohlubovány znalosti a dovednosti vyučujících, ale výběr dalšího vzdělávání je příliš obecný a neodpovídá

potřebám školy na zvyšování kvality v teoretickém vyučování. V nedostatečné míře se DVPP zaměřovalo na rozvoj pedagogických dovedností učitelů motivovat žáky prostřednictvím různorodých metod a forem výuky, práci s nadanými žáky nebo diferenciací výuky, což se negativně projevilo při inspekčních hospitacích.

Poskytování poradenských služeb ve škole zajišťuje poradenské pracoviště (dále ŠPP). Výchovná poradkyně má v gesci identifikaci individuálních vzdělávacích potřeb žáků. Pedagogům předává informace o doporučeních školních poradenských zařízení a metodicky je vede, přesto v hospitovaných vyučovacích hodinách nebyl patrný individuální přístup vyučujícím k těmto žákům. Vyučující měli o jednotlivých doporučeních ke vzdělávání žáků se SVP přehled, diferenciaci a zohledňování těchto potřeb se vyskytly jen ojediněle, včetně specifických potřeb nadaných žáků. Patřičnou pozornost věnuje škola prevenci rizikového chování. V preventivním programu školy jsou nastavené aktivity, které odpovídají potřebám školy. V letošním školní roce jde o činnosti směřující mj. k tématům sexuální prevence, drogové problematiky, k prevenci rizikového chování v dopravě nebo základům kyberbezpečnosti. Projevy rizikového chování v posledních letech škola řešila jen v minimálním počtu případů.

Materiálně – technické podmínky pro vzdělávání žáků jsou na odpovídající úrovni a jejich zlepšování je dlouhodobým strategickým cílem školy, který se daří průběžně plnit. Finanční prostředky nad rámec běžného rozpočtu, ať už z produktivních prací školy pro sociální partnery nebo aktivním zapojením do finančně podporovaných projektů jsou účelně využity k dalšímu zvýšení úrovně odborného vzdělávání. Jde zejména o Evropský projekt IKAP na vybavení odborných učeben a dílen. Škola je také zapojená do projektu „Do světa“, v rámci kterého vysílá žáky a učitele na partnerskou spolupráci do Rakouska.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání žáků byl sledován ve všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech teoretického i praktického zaměření. V hospitovaných hodinách všeobecně vzdělávacích předmětů převládala frontální výuka bez aktivnějšího zapojení žáků. Zvolené metody a formy výuky nedostatečně podporovaly dosažení vzdělávacích cílů. Ve výuce byla žákům ve většině případů předkládána hotová fakta bez možnosti informace aktivně získávat a třídit. Diferenciaci vzdělávacího obsahu při práci s jednotlivci nebyla využívána. V hodinách teoretického odborného vzdělávání vyučující výrazně preferovali frontální výuku v kombinaci s řízeným rozhovorem, což dostatečně nerozvíjelo učební potenciál žáků. Pokud žáci pracovali samostatně na zadaném úkolu, poskytovali jim vyučující dostatečnou zpětnou vazbu. Ve většině navštívených hodin odborných předmětů se učivo dařilo provázat s konkrétními příklady z odborného výcviku nebo praxe, a tímto usnadnit pochopení konkrétní problematiky. Pro aktivní zapojení do výuky nedostávali většinou žáci příležitost. V části sledovaných hodin byla většina žáků jen pasivními příjemci předávaných informací. K vyhledávání a zpracovávání informací byli vedeni žáci ojediněle. Ve většině hodin nebyla využita účelně didaktická technika.

Ve sledovaném odborném výcviku byl využíván široký rozsah činností, které na sebe vhodně navazovaly. Pedagogové poskytovali optimální zpětnou vazbu žákům prostřednictvím průběžného hodnocení. Organizace výuky byla promyšlená, žáci pracovali samostatně nebo v menších skupinách, čímž docházelo k rozvíjení zejména komunikačních a odborných kompetencí. Učitelé v potřebné míře uplatňovali individuální přístup. Žáci se zapojovali aktivně do výuky se snahou o uplatnění správných technologických postupů. Portfolia žáků byla ve výuce efektivně využívána pro propojení teoretických vědomostí a praktických

dovedností. Součástí praktického vyučování na pracovišti v dílnách bylo dodržování bezpečnostních zásad ve vztahu k ochraně zdraví při práci.

Ve vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace byla sledována rozdílná kvalita vyučovaných hodin. V anglickém a ruském jazyce se v části hodin vhodně a často střídaly metody a formy výuky, rozvoj komunikačních dovedností žáků byl účinně podpořen prací ve dvojicích či skupinovou prací. Při upevňování znalosti základních gramatických struktur vyučující probírané gramatické jevy vhodně propojily s jejich využitím v běžné komunikaci. Po celou dobu těchto vyučovacích hodin bylo navozené správné cizojazyčné prostředí, které vhodně podporovalo komunikativní kompetence žáků. V části vyučovacích hodin cizích jazyků byla spíše uplatňována frontální výuka zaměřená na osvojení gramatiky, která nebyla tak efektivní a postrádala aktivnější zapojení žáků do probíraného tématu. Hodiny nebyly důsledně vedeny v cílových jazycích, realizované metody a formy výuky žáky dostatečně nemotivovaly ke komunikačním aktivitám. Předkládané úlohy byly spíše zaměřené na prostý překlad textů, méně na komunikační dovednosti. Hospitovaný český jazyk a literatura byl založen na předávání hotových informací bez další práce s vyhodnocením jednotlivých cvičení, přestože to vzhledem k tématu a cíli hodiny bylo vhodné.

Výuka matematiky byla realizována s využitím skupinové práce, což umožňovalo vzájemnou spolupráci a vedlo k posilování sociálních kompetencí žáků. Výuka byla vedena odborně správně a žáci prokazovali požadované znalosti a dovednosti. V části hodin matematiky probíhala výuka bez využití kooperativních metod práce, větší aktivity žáků a nedostatečné zpětné vazby poskytované vyučujícími.

Ve společenskovední vzdělávací oblasti byly dominantně voleny metody výkladu a práce s textem. Cíl byl srozumitelný, žákům zřejmý, avšak práce s ním nevedla ke zvýšení efektivity vzdělávání. Ve velmi malé míře bylo využíváno didaktické techniky a když, tak jen okrajově učitelem. Žáci k práci s didaktickou a ICT technikou cíleně vedeni nebyli. Hodnocení hodin bylo spíše formální a omezilo se na shrnutí obsahu. Aktivizační prvky výuky byly zaznamenány jen velmi zřídka.

Efektivita hospitované výuky vzdělávací oblasti informatika a informační a komunikační technologie byla na odpovídající úrovni. Žáci prezentovali své práce nebo samostatně řešili zadané úkoly, čímž byly účelně a efektivně posilované jejich praktické dovednosti při práci s informační technikou. Vyučující jim průběžně poskytovali účinnou pomoc a kvalitní zpětnou vazbu k jejich práci.

Sledované hodiny tělesné výchovy rozvíjely široké spektrum pohybových dovedností včetně spolupráce, kreativity a sebereflexe. Pedagogové volili takové postupy, aby cíle byly pro žáky dosažitelné. Vhodně aktivity diferencovali vzhledem k individuálním schopnostem žáků. Ne vždy však realizované postupy byly didakticky správné. V hodinách tělesné výchovy byla efektivita výuky dosti snížena časovými prodlevami při přesunu na sportoviště v jiné budově, než je sídlo školy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogičtí pracovníci pravidelně ověřují úroveň dosahovaných výsledků žáků v jednotlivých vyučovacích předmětech. Nejčastěji k tomu využívají obvyklé evaluační nástroje jako je písemné či ústní zkoušení nebo ověřování jejich praktických dovedností. K mapování činnosti žáků a hodnocení jejich individuálního vzdělávacího pokroku dobře slouží žákovská portfolia, která si vedou žáci v odborném výcviku a nově také v teoretické výuce. Škola využívá pravidelné interní srovnávací testy znalostí a dovedností žáků ve vybraných předmětech. Srovnává výsledky žáků tříd 1. ročníků a 4. ročníků jednotlivých

oborů a zároveň zjišťuje vývoj dosažených výsledků v tomto období (tzv. přidanou hodnotu). Způsob vyhodnocování (za celou třídu) má sumární charakter a neumožňuje sledovat vzdělávací pokrok jednotlivce. Průběžné výsledky vzdělávání žáků pedagogičtí pracovníci sledují, jejich hodnocení zaznamenávají do sdíleného školního elektronického informačního systému, který umožňuje přístup žákům i jejich zákonným zástupcům. Dalším zdrojem informací jsou pro zákonné zástupce pravidelné třídní schůzky. Podle jednotně nastavené preventivní strategie věnuje škola adekvátní pozornost žákům s rizikem školní neúspěšnosti. Na základě včasné identifikace těchto žáků spolupracuje s jejich zákonnými zástupci, umožňuje opravu neuspokojivých výsledků a nabízí jim podporu zejména formou individuálních konzultací s vyučujícími. Časový rozvrh nabízených konzultací není optimálně stanoven vzhledem k potřebám žáků (brzké ranní nebo dopolední hodiny) a nemotivuje žáky k jejich efektivnímu využívání. Aktuálně škola realizuje také doučování čtvrtých ročníků s cílem eliminovat negativní dopady distančního vzdělávání v období pandemie v rámci národního plánu doučování.

O celkovém prospěchu a chování žáků se vzájemně informují pedagogové zejména na čtvrtletních jednáních pedagogické rady. Ze zápisů z těchto jednání vyplývá, že tyto údaje mají spíše statistický charakter. Negativní vliv na výsledky žáků měla vyšší míra zameškaných hodin, z nichž část je opakovaně neomluvená. Třídní učitelé důsledně dodržují pravidla pro omlouvání absence s cílem rizikové chování žáků spojené s nepravidelnou docházkou do školy eliminovat. Pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou ve školním řádu stanovena pravidla, která však při udělování výchovných opatření nebo hodnocení chování nejsou v některých případech dodržována jednotně.

Úspěšnost žáků při ukončování jejich vzdělání je v posledních třech letech na dobré úrovni. Výborné byly výsledky maturitní zkoušky žáků oborů vzdělání kategorie L0, významně převyšovaly celorepublikovou průměrnou úroveň výsledků žáků ostatních škol ve stejné skupině oborů, a to v dlouhodobém horizontu. Nižší úspěšnosti dosahovali žáci oborů vzdělání kategorie M ve zkušebním předmětu matematika společné části maturitní zkoušky, jednalo se však o velmi nízký počet žáků, kteří se k této zkoušce přihlásili. Škola vyhodnocuje výsledky žáků při ukončování jejich vzdělání a přijímá účinná opatření s cílem podpořit přípravu žáků k maturitní zkoušce (upravila ŠVP, snížila počet žáků ve skupinách na výuku cizích jazyků apod.). Hrubá neúspěšnost žáků, která vypovídá o tom, jak velká část žáků z celkového počtu přihlášených k maturitní zkoušce nebyla úspěšná, činila v loňském školním roce 4 %. U oborů kategorie H (ve zkráceném studiu) ukončilo v loňském školním roce své vzdělání úspěšným složením závěrečné zkoušky 92 % žáků, což je meziročně srovnatelný velmi dobrý výsledek.

Škola věnuje pozornost motivaci žáků k jejich profesnímu rozvoji a získání odborných kompetencí s cílem zlepšit jejich uplatnění na trhu práce. Část žáků využívá možnost rozšířit své profesní portfolio a absolvují ve zkráceném studiu další příbuzný vzdělávací obor. Rozvoj odborných a klíčových kompetencí žáků pozitivně ovlivňuje zapojení žáků do vydávání školního časopisu nebo do zajímavých aktivit projektu podporujícího podnikavost žáků. Přínosná je také realizace výuky formou projektových dnů. Účast žáků v soutěžích či přehlídkách organizovaných mimo školu je nižší, dobrovolně se však žáci zapojují do soutěží a úkolů rozvíjejících jejich odborné dovednosti při výzdobě školy nebo při reálných zakázkách různých komerčních subjektů např. na nejlepší návrh firemního loga apod. Iniciativu a úspěšnost žáků škola sleduje a oceňuje. Vzdělávání žáků je vhodně doplňováno a zpestřováno častým zařazováním zajímavých odborných i jiných exkurzí včetně zahraničních a kulturních programů, což přispívá k přirozenému propojení vzdělávacího obsahu s běžným životem a odbornou praxí.

Závěry

Vývoj školy

- Došlo ke změně ve vedení školy
- Ve škole byl zřízen žakovský parlament
- Škola je zapojená do projektu IKAP na vybavení odborných učeben a dílen praktického vyučování

Silné stránky

- Škola vytváří dobré podmínky pro odbornou profilaci žáků. Motivuje žáky k rozšiřování odborného vzdělávání v dalším oboru po ukončení studia.
- Výuka v odborném výcviku vykazuje nadprůměrnou úroveň s pozitivním dopadem do rozvoje odborných kompetencí žáků.
- Fungující žakovský parlament přispívá ke stabilizaci klimatu ve škole.

Slabé stránky

- Podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků nebyla dostatečně účinná, což se projevilo především v průběhu teoretického vyučování.
- V převážné části hodin teoretického vyučování převládalo frontální pojetí výuky, bez aktivního zapojení žáků. Nedochovalo k diferenciaci ve výuce pro optimální rozvoj studijního potenciálu žáků.
- Žáci byli jen ojediněle vedeni k vyhledávání, vyhodnocování a používání informací z různých zdrojů s negativním dopadem do rozvoje jejich klíčových kompetencí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků do oblastí aktivizačních metod a forem práce, práce s cíli v hodinách, motivaci i diferenciaci výuky.
- Zařazovat takové metody a formy výuky, které povedou k větší aktivitě žáků i diferenciaci v teoretické výuce.
- Pracovat s žáky na problémových zadáních a využívat takové úkoly, při kterých budou sami vyhledávat, třídit a vyhodnocovat informace.
- Při hospitační činnosti provádět následnou kontrolu nastavených a přijatých opatření.
- Upravit organizaci vzdělávání v tělesné výchově tak, aby při přesunech byla minimalizovaná časová ztráta s dopadem do výuky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 20 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje vydaná dne 30. dubna 2015
2. Jmenovací dekret ředitele školy č.j. JMK 75 411/2020 ze dne 1. září 2020
3. Plán rozvoje školy na období 2017 – 2021 ze dne 1. září 2017
4. Plnění Školního akčního plánu ke dni 19. září 2021
5. Plán dalšího vzdělávání pedagogických a nepedagogických pracovníků ze dne 24. září 2021
6. Školní vzdělávací programy oborů vzdělávání ve školním roce 2021/2022
7. Plán kontrolní a hospitační činnosti, hospitační záznamy a záznamy ze vzájemných hospitací ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022
8. Vyhodnocení plánu kontrolní a hospitační činnosti za školní rok 2020/2021
9. Zápisy ze schůzek předmětových komisí ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022
10. Pedagogické rady konané ve školním roce 2020/2021, 2021/2022
11. Rozvrhy hodin tříd a učitelů pro školní rok 2021/2022
12. Seznamy žáků, dokumentace vedená k 10. říjnu 2021 ve škole pro školní rok 2021/2022, 2020/2021
13. Klasifikační zprávy tříd za 2. pololetí školního roku 2020/2021
14. Podklady pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků za školní roky 2018/2019 až 2020/2021
15. Elektronický informační systém školy vedený ve školním roce 2021/2022
16. Strategie předcházení školní neúspěšnosti účinná od 7. září 2021
17. Vyhodnocení srovnávacích testů v období školních let 2014/2015 až 2018/2019
18. Přehled žaku se speciálně vzdělávacími potřebami k 10. listopadu 2021
19. Plány výchovné poradkyně a školní metodičky prevence 2021/2022
20. Preventivní program školy pro školní rok 2021/2022 – čj. 08/2021
21. M8 Výkaz o střední škole podle stavu k 30. září 2020 ze dne 10. listopadu
22. Směrnice č.j.16/2019 Stanovení podmínek produktivní činnosti žáků a poskytování odměn žákům za produktivní činnost ze dne 1. ledna 2020
23. Inspekční zpráva Čj. ČŠIB-740/12-B ze dne 18. května 2012
24. Výkazy školy, školní roky 2020/2021, 2021/2022
25. Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2020–2021, ze dne 21. října 2021
26. Webové stránky školy k datu inspekční činnosti
27. Přehled zaměstnanců s informací o dosaženém vzdělání a platovém zařazení
28. Dokumentace školy k posouzení ekonomických podmínek školy, zajištění bezpečnosti žáků a školního stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Jiří Wasserburger, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Jiří Wasserburger v. r.

Ing. Alena Svobodová, školní inspektorka

Ing. Alena Svobodová v. r.

Mgr. Jakub Mojžíš, školní inspektor

Mgr. Jakub Mojžíš v. r.

Bc. Dana Haláková, kontrolní pracovnice

Bc. Dana Haláková v. r.

Mgr. Šárka Macháčová, školní inspektorka

Mgr. Šárka Macháčová v. r.

V Brně 14. 12. 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Petr Veselý,
ředitel školy

Ing. Petr Veselý v. r.

V Brně 17. 12. 2021